

ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน ของเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขในเขตพื้นที่ ความรับผิดชอบของศูนย์อนามัยที่ 3

สุรียพร โพธิ์ศรีทอง*   ท.บ.,ส.ม. (บริหารสาธารณสุข)
วรางคณา ผลประเสริฐ**   พย.บ.,วท.ม.,ปร.ด. (ประชากรศาสตร์)
นิตยา เพ็ญศิริณา***   พย.บ.,วท.ม.,ส.ด. (สุขศึกษา)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ลักษณะงาน ระดับบรรยากาศองค์การและระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน อิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข ประชากรในการวิจัย ได้แก่ เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของศูนย์อนามัยที่ 3 จำนวน 357 คน เก็บข้อมูลทุกหน่วยประชากร ได้รับแบบสอบถามคืน 290 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.23 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นชั้น ผลการวิจัยพบว่า เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของศูนย์อนามัยที่ 3 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 34.15 ปี สถานภาพโสด ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี ประสบการณ์ทำงานเฉลี่ย 12.44 ปี ลักษณะงานและระดับบรรยากาศองค์การอยู่ในระดับสูง ส่วนระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง อิทธิพลของตัวแปรที่สามารถพยากรณ์คุณภาพชีวิตการทำงานได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 6 ตัวแปร ได้แก่ การให้รางวัลและการลงโทษ ความจงรักภักดีต่อองค์กร โครงสร้างองค์การ ความมีอิสระในการทำงาน การยอมรับความเสี่ยงในงานและมาตรฐานการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของคุณภาพชีวิตการทำงาน ได้ร้อยละ 56.0 ข้อเสนอแนะ ได้แก่ การมีตำแหน่งนักวิชาการรองรับหลังจบการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านสาธารณสุข ต่อเนื่อง 2 ปี การพิจารณาความดีความชอบโดยประเมินจากผลงานเป็นหลัก และการทำงานส่งเสริมสุขภาพช่องปากโดยทันตบุคลากรทุกภาคส่วนร่วมกันทำงานเป็นหนึ่งในทีมสุขภาพ

คำสำคัญ : คุณภาพชีวิตการทำงาน เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข ศูนย์อนามัยที่ 3

* ฝ่ายทันตสาธารณสุข โรงพยาบาลบางจาก จังหวัดสมุทรปราการ

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

*** รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Factors Affecting Quality of Working Life among Dental Nurses under the Supervision of Regional Health Promotion Center 3

Sureeporn Phosrithong* *D.D.S.,M.P.H. (Public Health Administration)*

Warangkana Polprasert** *B.N.S.,M.S.,Ph.D. (Demography)*

Nittaya Pensirinapa*** *B.N.S.,M.S.,Dr.P.H. (Health Education)*

Abstract

The aims of this research were to study personal factors including job description as well as levels of organizational climate and quality of working life (QOWL), to investigate factors affecting quality of working life and provide recommendations for developing QOWL of dental nurses under the supervision of Regional Health Promotion Center 3. The study was conducted on all 357 dental nurses working under the supervision of Regional Health Promotion Center 3 of the Ministry of Public Health. A questionnaire with the reliability of 0.95 was used as the research tool and distributed to all the dental nurses. However, only 290 or 81.23% of the questionnaires have been returned. Statistical analyses of the data were carried out to determine mean, percentage, standard deviation and stepwise multiple regression analysis. The research findings were as follows : most of dental nurses in the 3rd region were female with an average age of 34.15 years. Most of them were single and hold a bachelor's degree as their highest educational attainment. The average working experience was 12.44 years. Their job descriptions and perception of organizational climate were at a high level while the QOWL was at a moderate level. There was statistical significance at .05 for the factors affecting predictable QOWL of the dental nurses in the Region, which covered six factors, namely rewards and punishments, organizational identity and group loyalty, structure, autonomy, risks and risk taking, and performance standards, all of which were 56% effective in predicting the variance of working life. The study suggested that there should be technical positions for them after graduating with a Bachelor of Public Health degree (2-year continuing program) , promotion and annual salary increase should be based chiefly on performance and oral health promotion activities should be carried out by dental personnel in collaboration with all other sections in a single health team.

Key words : *Quality of working life, dental nurse, Regional Health Promotion Center 3*

* Dental Public Health Department, Bangchak Hospital, Samutprakan Province.

** Assistant Professor, School of Health Science, Sukhothai Thammathirat Open University Nonthaburi Province.

*** Associate Professor, School of Health Science, Sukhothai Thammathirat Open University Nonthaburi Province.